

Motion till riksdagen 2023/24:2884

av **Teresa Carvalho m.fl. (S)**

med anledning av prop. 2023/24:128 En arbetslöshetsförsäkring baserad på inkomster

---

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att motsätta sig propositionens förslag om avtrappning efter 100 dagars arbetslöshet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kravet på en fördelningspolitisk analys av de nya avtrappningsförslagen i förhållande till dagens regelverk och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kravet på en omedelbar jämställdhetsanalys av propositionens konsekvenser i förhållande till dagens regelverk och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att garantera rätten till arbetsmarknadspolitiska insatser och lämplig ersättning för personer som kvalificerat sig via alternativregeln och bedöms vara i behov av sådana, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Arbetslöshetsförsäkringen är en viktig omställningsförsäkring vars grundläggande funktion är att se till att den som förlorar jobbet inte också blir fattig. Vid sidan av att vara en trygghet i vardagen motverkar den också att löner pressas neråt och spelar en viktig roll i att stabilisera samhällsekonomin i kriser. Vår ambition som socialdemokrater är att Sverige ska ha en trygg arbetslöshetsförsäkring. För oss är det ytterst en fråga om värdighet.

Med den här motionen vill vi socialdemokrater redogöra för några principiella ställningstaganden kring regeringens reformering av arbetslöshetsförsäkringen. En mer detaljerad framställning kräver en mer djupgående analys där vi och riksdagens utrednings-

tjänst får tillgång till de beräkningsunderlag som ligger till grund för reformen. Det går inte att sätta ner foten kring propositionens alla delar utan att kunna räkna på de statsfinansiella effekterna av olika förändringar i förhållande till det som regeringen föreslår. Avsaknaden av transparens från regeringens håll är i det här avseendet problematisk.

Med detta sagt är vi positiva till den övergång från arbetsvillkor till inkomstvillkor som regeringen nu föreslår och som har sin grund i utredningen Ett nytt regelverk för arbetslöshetsförsäkringen (SOU 2020:37). Det här kommer att modernisera och förenkla handläggningen av försäkringen avsevärt. Det möjliggör också för fler att kunna kvalificera sig till försäkringen jämfört med hur arbetsvillkoret är utformat i dag. Detta anser vi socialdemokrater är bra.

Vi är mindre positiva till andra delar av regeringens förslag. Vi motsätter oss den brantare avtrappning som regeringen och Sverigedemokraterna föreslår efter 100 dagars arbetslöshet. Regeringen och Sverigedemokraternas förslag innebär att personer som tjänar mindre än drygt 31 000 kronor i månaden kommer att få rejäla försämringar jämfört med i dag. Det här kommer att göra livet tuffare för inte minst många kvinnor i arbetaryrken. Vi är djupt kritiska till att propositionen inte tydligare adresserar jämställdhetsaspekterna av de föreslagna ändringarna i arbetslöshetsförsäkringen, och vi efterlyser därför en omedelbar fördelningsprofil av regeringens förslag som studerar vilka effekter reformen får jämfört med dagens regelverk, sett till både inkomstgrupper och kön.

Regeringen och Sverigedemokraternas brantare avtrappning slår också mot möjligheterna till kompletterande inkomstförsäkringar. De löntagare som i dag – ofta via fackligt medlemskap – kan försäkra sig upp till 80 procent av sin lön kommer inte att kunna göra detta längre än de 100 första dagarna. Det här kommer att försämra fackens möjligheter att organisera nya medlemmar.

Vi ser också med viss oro på utformningen av den nya alternativregeln som beräknas ge väldigt låga ersättningar. Det är viktigt att följa upp vilka effekter den här delen av reformen får på sikt. Det är också viktigt att säkerställa att individer som kvalificerar sig via alternativregeln och bedöms vara i behov av arbetsmarknadspolitiska insatser får möjlighet att ta del av dessa när rätten till arbetslöshetsersättning upphör. Dessa individer bör likaledes ges rätt till aktivitetsstöd.

Vi noterar också att regeringen och Sverigedemokraterna talar om att de höjer taket i arbetslöshetsersättningen. Det här är en sanning med modifikation. Justeringen hade behövt vara större för att svara upp mot de senaste årens inflation. Med detta sagt ställer vi oss förstås positiva till justeringen som sådan.

Sedan regeringen och Sverigedemokraterna tillträdde har de skurit ner ordentligt på den aktiva arbetsmarknadspolitiken. Konsekvensen av detta är att människor får sämre stöd att komma i arbete. Nu vill de kraftigt försämra arbetslöshetsförsäkringen för miljontals svenska löntagare. Det här är väldigt dålig politik som vi socialdemokrater med enfasett motsätter oss.

Vi anser därför att regeringen bör återkomma med förslag och analyser i enlighet med vad vi anför ovan.

Teresa Carvalho (S)

Patrik Lundqvist (S)

Serkan Köse (S)

Johanna Haraldsson (S)

Sofia Amløh (S)

Adrian Magnusson (S)

Jonathan Svensson (S)